

Романів Андрій Степанович,
кандидат географічних наук, доцент

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне,
Україна, e-mail: romaniva@ukr.net

КОМБІНОВАНІ ТУРИСТИЧНІ ПОДОРОЖІ ЄВРОПОЮ НА ВЛАСНОМУ АВТОТРАНСПОРТІ ЯК РІЗНОВИД БЕКПЕКІНГУ

Метою дослідження є аналіз особливостей організації бюджетних комбінованих туристичних подорожей країнами Європи на власному автотранспорті як різновиду бекпекінгу.

Методика. У дослідженні використано методи порівняння, аналізу та синтезу, метод узагальнення. При розробці туристичних маршрутів широко використовувалися картографічні методи, а також експертні оцінки учасників групових турів.

Результати. У статті проаналізовано теоретичні підходи щодо поняття бекпекінгу і його напрямки та визначено які саме подорожі на власному транспорті можна віднести до бекпекінгу. На підставі власного досвіду продемонстровано організаційні, економічні, географічні аспекти таких подорожей серед вітчизняних туристів та подальші напрямки їх розвитку. Наведено приклади організації двох комбінованих подорожей туристичних груп, що включали різні види туристично-рекреаційної діяльності: екскурсії містами, сходження на гірські вершини, відпочинок на узбережжі озер та морів. Не зважаючи на різноплановість програм розглянутих поїздок, їх основна мета була організація трекінгу в горах та підкорення гірських вершин. В першій з подорожей кульмінаційною дестинацією маршруту стала найвища точка Австрії – гора Гросглокнер та однойменна альпійська високогірна дорога в Національному парку Високий Таурн. Бекпекерська подорож, що відбулася в липні 2019 включала трекінг територією Національного парку «Триглав» із сходженням на найвищу вершину Словенії. Основними критеріями, які дозволяють відносити дані подорожі до бекпекерських є: бюджетність поїздок за рахунок проживання в наметах та самостійного приготування їжі; організація поїздки в цілому, а також трекінгових маршрутів в горах самими учасниками, без залучення професійних гідів.

Наукова новизна. В роботі вперше розглянуто тури Європою на власному автотранспорті як різновид бекпекінгових турів та особливості їх проведення.

Практична значимість. Запропоновані варіанти туристичних поїздок можуть використовуватися як самостійно організованими туристичними групами, так і професійними гідями-екскурсоводами. Корисним для України є і описаний європейський досвід з організації засобів розміщення в горах та кемпінгів, а також система реєстраційних та туристичних зборів, що існують в країнах Європи. Впровадження подібної практики в Україні сприятиме кращій організації самодіяльного туризму в державі та наповненню місцевих бюджетів, а також дозволить покращити екологічну ситуацію в окремих популярних рекреаційних районах.

Ключові слова: бекпекінг, трекінговий маршрут, кемпінг, гірський притулок, національний парк.

Романів Андрій Степанович,
кандидат географічних наук, доцент

Национальный университет водного хозяйства и природопользования, г. Ровно,
Украина, e-mail: romaniva@ukr.net

КОМБИНИРОВАННЫЕ ТУРИСТИЧЕСКИЕ ПУТЕШЕСТВИЯ ПО ЕВРОПЕ НА СОБСТВЕННОМ АВТОТРАНСПОРТЕ КАК РАЗНОВИДНОСТЬ БЭКПЭКИНГА

Целью исследования является анализ особенностей организации бюджетных комбинированных туристических путешествий по странам Европы на собственном автотранспорте как разновидности бэкпэкинга.

Методика. В исследовании использованы методы сравнения, анализа и синтеза, метод обобщения. При разработке туристических маршрутов широко использовались картографические методы, а также экспертные оценки участников групповых туров.

Результаты. В статье проанализированы теоретические подходы к понятию бэкпэкинг и его направления и определено какие именно путешествия на собственном транспорте можно отнести к бэкпэкингу. На основании собственного опыта продемонстрировано организационные, экономические, географические аспекты таких путешествий среди отечественных туристов и дальнейшие направления их развития. Приведены примеры организации двух комбинированных путешествий туристических групп, включавших различные виды туристско-рекреационной деятельности: экскурсии по городам, восхождение на горные вершины, отдых на побережье озер и морей. Несмотря на разноплановость программ рассмотренных поездок, их основная цель была организация трекинга в горах и покорения горных вершин. В первом путешествии кульминационной дестинацией маршрута стала самая высокая точка Австрии - гора Гросглокнер и одноименная альпийская высокогорная дорога в Национальном парке Високий Таурн. Основными критериями, которые позволяют относить данные путешествия к бэкпэкерским: бюджетность поездок за счет проживания в палатках и самостоятельного приготовления пищи; организация поездки в

целом, а также трекинговых маршрутов в горах самими участниками, без привлечения профессиональных гидов.

Научная новизна. В работе впервые рассмотрены туры по Европе на собственном автотранспорте как разновидность бэкпэкинг-туров и особенности их проведения.

Практическая значимость. Предложенные варианты туристических поездок могут использоваться как самостоятельно организованными туристическими группами, так и профессиональными гидами-экскурсоводами. Полезным для Украины является и описанный европейский опыт организации средств размещения в горах и кемпингов, а также система регистрационных и туристических сборов, которая существует в странах Европы. Внедрение подобной практики в Украине будет способствовать лучшей организации самостоятельного туризма в стране и наполнению местных бюджетов, а также позволит улучшить экологическую ситуацию в отдельных популярных рекреационных районах.

Ключевые слова: бэкпэкинг, трекинговый маршрут, кемпинг, горный приют, национальный парк.

UDC: 911.3:338.483

<https://doi.org/10.17721/2308-135X.2019.54.10-17>

Romaniv Andriy Stepanovych,
PhD in Geographic, Associate Professor

National University of Water and Environmental Engineering, Rivne, Ukraine,
e-mail: romaniva@ukr.net

COMBINED TOURIST TRIPS IN EUROPE BY PRIVATE TRANSPORT AS A KIND OF BACKPACKING

The purpose of the study is the analysis of the peculiarities of the organization of budget-limited combined tourist trips through the European countries by private transport as a kind of backpacking.

Methods. The paper uses comparison, analysis, synthesis and generalization. The development of tourist routes heavily involved cartographic methods as well as expert assessment of those who took group tours.

Results. The study analyses theoretical approaches to the concept of backpacking and its varieties and defines what kind of trips by private transport can be classified as backpacking. Based on the personal experience, we demonstrated organizational, economic and geographic aspects of such trips among domestic tourists as well as directions of further development. We presented examples of organization of two combined trips of tourist groups that involved different kinds of touristic and recreational activities: city excursions, mountaineering, recreation at the sea and lakes. Despite the variety of considered trips, their main purpose was the organization of mountain trekking and climbing peaks. One of the trip's primary destination was the highest peak of Austria, Mount Großglockner and the eponymous high-mountain motorway in the Hohe Tauern National Park. The backpacking trip that took place in July 2019 included trekking through the territory of the Triglav National Park and climbing the highest peak of Slovenia. The main criteria that classify this trip as backpacking are the following: low budget thanks to living in tents and preparing own food; the organization of the trip as a whole as well as trekking routes by the participants themselves without involvement of professional guides.

Scientific novelty. The paper studies tours through Europe by private transport as a kind of backpacking tours and the peculiarities of their organization.

Practical significance. The suggested variants of tourist trips can be used by self-organized groups as well as professional guides. Another part of European experience that could be useful for Ukraine is the organization of accommodation in the mountains and camping places as well as the system of registration and tourist fees that exist in European countries. The introduction of this practice in Ukraine would encourage better organization of self-organized tourism in the country and filling local budgets and would allow for improvements to the ecological situation in certain popular recreational regions.

Keywords: backpacking, tracking route, camping, mountain shelter, national park.

Постановка проблеми. Ліквідація візового режиму та низький рівень купівельної спроможності більшості українських громадян сприяють зростанню попиту на бюджетні тури в країні ЄС серед вітчизняних туристів. Незважаючи на доволі лояльні ціни українських туроператорів, особливо на кількоденні тури, що охоплюють такі популярні міста як Краків, Прага, Відень, Будапешт, Дрезден та ін., зростає кількість і самостійно організованих туристичних подорожей, вагоме місце серед яких займають бекпекерські подорожі. Учасники таких мандрівок намагаються отримати максимальні враження витрачаючи мінімальні кошти на організацію поїздки. Широкий розвиток галузей ІТ-індустрії, зокрема віртуальних он-лайн сервісів і ресурсів, GPS-навігацій, дозволяють туристу спланувати подорож без залучення традиційних постачальників туристських послуг відповідно до своїх уподобань. Швидкі зміни цифрових технологій, туристичної галузі в цілому, спрощення митних і візових формальностей, зміни в правилах авіаперевезень, коливання валютних курсів країн, вносять постійні корективи в розвиток даного напрямку туризму та географію подорожей. Поряд з традиційними «вільними мандрівками» регіонами Європи, значну частку серед яких відносять до бекпекерських, набувають популярності і комбіновані подорожі невеличких груп осіб. Їх учасники, використовуючи власний транспорт (наприклад, велосипеди чи автомобіль), поєднують екскурсії містами з трекинговими

пішохідними маршрутами, сходженнями на окремі гірські вершини, відпочинком на морському узбережжі в бюджетних кемпінгах, тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання бекпекерства має уже понад півстолітню історію і сягає 60-х років ХХ століття. Воно зародилося на Заході з розвитком субкультури хіпі, коли тисячі європейців і американців відправлялись в країни Південно-Східної та Південної Азії в пошуках дешевого відпочинку і розваг. Саме тому бекпекінг як явище добре представлений у працях зарубіжних вчених, зокрема С.Белла [6], І.Кохена [6], П.Пірса [7]. З 2002 року при «Асоціації освіти, туризму і відпочинку» (ATLAS) створена «Backpacker Research Group» (BRG), що виступила майданчиком для дискусій, спільних публікацій і програм між дослідниками бекпекінгу з різних країн світу. Першим результатом діяльності BRG став випуск збірника «The Global Nomad: Backpacker Travel in Theory and Practice Greg Richards and Julie Wilson (eds)» [8]. Згодом світ побачив другий збірник BRG присвячений питанням бекпекінгу «Backpacker Tourism: Concepts and Profiles» [5].

Паралельно з дослідженнями науковців вагомий внесок у розвиток бекпекерства внесли і численні публікації самих подорожуючих, складені ними численні рекомендації, путівники. Настільною книгою бекпекерів став путівник Lonely Planet подружжя Уїллер, перший випуск якого побачив світ у 1972 р. Проте, на пострадянському просторі розвиток бекпекерства був обмежений «залізною завісою», тому перші праці з питань бекпекінгу вийшли тільки наприкінці ХХ на початку ХХІ ст. Особливо популярними стали російськомовні книги А. Кротова, «вільного мандрівника», що описує свої подорожі регіонами світу. Його «Практика вольних путешествий» з 1995 по 2015 рік витримала 10 видань. Серед вітчизняних науковців окремі аспекти розвитку бекпекінгу в світі окреслені в працях Я. Атаманчук [2], та Л. Божко [3], [4].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на ріст популярності бекпекерства серед українських туристів, дана проблематика часто залишається поза увагою вітчизняних дослідників через обмеженість інформації щодо таких подорожей, їх динамічність та різноплановість. Дискусійним питанням залишається і приналежність тих чи інших груп туристів та окремих видів подорожей до бекпекінгу. Крім того, повноцінний розвиток бюджетних поїздок українських туристів в Європу став можливий тільки після відкриття безвізового режиму в червні 2017 р/, оскільки отримання туристичної візи було можливе, як правило, тільки при сплаті консульського збору та надання підтверджуючих документів мети поїздки, проживання в готелі, оплати транспортних послуг. Це в свою чергу, суттєво збільшувало вартість подорожей та виводило їх за межі бекпекерства.

Формулювання цілей статті. Основна мета дослідження – аналіз особливостей організації бюджетних комбінованих туристичних подорожей країнами Європи на власному автотранспорті як різновиду бекпекінгу. У відповідності до неї було вирішено наступні завдання: проаналізовано теоретичні підходи щодо поняття бекпекінгу та його різновидностей; визначено які саме подорожі на власному транспорті можна віднести до бекпекінгу; на досвіді продемонстровано організаційні, економічні та географічні аспекти проведення таких подорожей серед вітчизняних туристів та подальші напрямки їх розвитку.

Виклад основного матеріалу. Під бекпекінгом (*backpacking*) розуміють вид подорожі під час якої поодинокий мандрівник, або невелика група осіб здійснює самостійно організовані мандрівки за невеликі гроші, відмовляючись від послуг турфірм та туроператорів. Етимологія терміну походить від англійського слова «*backpack*» – рюкзак. Дослівно слово бекпекер можна трактувати як людина з рюкзаком. Аналізуючи різні підходи щодо приналежності тих чи інших видів туристичних подорожей до бекпекінгу, на нашу думку, необхідно виходити з його двох основних принципів – самостійність в організації подорожі та мінімальні витрати на її здійснення. Для прикладу, не варто відносити до бекпекінгу окремі самостійно організовані поїздки, мета яких – підкорення високогірних вершин Європи, де туристи під час сходження наймають професійного гіда. В такій подорожі всі етапи активної частини маршруту планує професійний сертифікований гід, а вартість його послуг коливається в середньому від 250 до 800 євро в залежності від складності вершини та країни. Це порушує принципи бекпекінгу. Також не варто відносити до бекпекерства подорож автокемпером (автодомом). Витрати на придбання чи оренду такого автокемпера, його обслуговування під час поїздки (витрати на паливо, плата за автобани, вартість розміщення в кемпінгах) суттєво підвищують собівартість туристичної мандрівки. З іншої сторони, комбіновані подорожі на власному автотранспорті групи 4-9 осіб (якщо група для переміщення використовує легковий автомобіль, або мінівен) з самостійною організацією

харчування, трекінгових маршрутів, сходжень, ночівлею в кемпінгах чи бюджетних хостелах, цілком можна віднести до бекпекінгу.

Таким чином в структурі бекпекерських туристичних подорожей вітчизняних туристів країнами Європи, на нашу думку можна виділити таких три основних напрямки:

1. «Вільні мандрівки» та подорожі автостопом, які відрізняються своєю спонтанністю та відсутністю чітких термінів в їх проведенні;
2. Самостійно організовані пішохідні туристичні походи (в тому числі спортивні) невеликої групи осіб;
3. Бюджетні подорожі на власному транспорті (велосипеді, автомобілі тощо), які поєднують пасивний відпочинок з активними ділянками маршрутів.

В даній публікації концентруємо увагу на особливостях проведення бекпекерських подорожей саме останнього з перелічених напрямків, оскільки маємо досвід щорічної організації таких подорожей в період 2010-2019 років. Їх здійснювали члени Федерації спортивного туризму України Рівненської області. Проведені нами бюджетні тури на власному автотранспорті країнами Європи включали подорожі містами та відпочинок на морському узбережжі в поєднанні з високогірними сходженнями на найвищі вершини Альп, Високих Татр, Скандинавських гір.

Зазвичай таку подорож організовує один із учасників, що має досвід планування і організації походів різної складності. Для подорожі вибирається основна дестинація, що є кульмінаційною точкою маршруту та кілька додаткових туристичних об'єктів. Група переміщається на власному автомобілі (як правило до 9 осіб), а витрати на пальне, платні дороги і паркінги, кемпінги та загальне харчування розділяються між її учасниками.

Класичним прикладом таких подорожей можуть служити організація сходжень групи Рівненських туристів на найвищу точку Австрії – Гросглокнер (серпень, 2017 р.) та на найвищу точку Словенії – Триглав (липень, 2019 р.).

В першому випадку кульмінаційною точкою стала сама вершина та альпійська високогірна дорога Гросглокнер (*нім. Großglockner-Hochalpenstraße*). Альпійська високогірна дорога Гросглокнер об'єднує федеральні землі Зальцбург і Карінтія і має загальну протяжність 47,8 км. Початок дороги в комуні Фуш-ан-дер-Гросглокнерштрассе на висоті 805 метрів, а закінчення в комуні Хейлігенблут на висоті 1301 метр над рівнем моря. Максимальна висота над рівнем моря складає 2504 метри в межах перевалу Хохтор. Дорога утворює 36 унікальних гірських серпантинів. Вздовж маршруту 4000 оглядових майданчиків для туристів, обладнаних інформаційними щитами. До послуг відвідувачів близько 20 готельно-ресторанних комплексів, музеїв природи Альп, мистецька виставка «Alpenliebe» (присвячена будівництву дороги та монументальна споруда жертвам, що загинули під час виконання будівельних робіт), виставка «Золотий орел у Східних Альпах», тематичні ботанічні, геологічні та інші маршрути.

Фінішною ділянкою альпійської високогірної дороги є центр Кайзера Франца Йосипа (*нім. Kaiser-Franz-Josefs-Höhe*), з краєвидом на найвищу вершину Австрії Гросглокнер (3798 м) та найбільший в Східних Альпах льодовик Пастерце. Тут розташована 4-х поверхова споруда «Візит центру», де сучасні технології імітують природні особливості гірської вершини та оточуючих територій, зокрема виставковий центр «Чарівність льоду та льодовиків», спеціалізована виставка «Таємниця води», кінотеатр та інтерактивна панорама найвищої вершини Гросглокнер, презентації федеральних земель гірської частини Австрії – Зальцбургу, Карінтії, Тіролю.

Крім того, маршрут протяжністю близько 3,6 тисяч кілометрів включав оглядові екскурсії по Кракову, Відні, Зальцбургу, Будапешті, Пулі, кількадечний відпочинок на морському узбережжі Хорватії та екскурсію Національним парком «Плітвіцькі озера». Таким чином прокладений маршрут охопив сім європейських країн: Польщу, Чехію, Австрію, Італію, Словенію, Хорватію, Угорщину. Бюджет двотижневої подорожі склав 265 євро на одну особу. Сюди ввійшли витрати пов'язані з проїздом, проживанням та харчуванням учасників, вхідні квитки на територію національного парку, тощо (Рис. 1). Із структури витрат видно, що найбільшу їх частку становили витрати на ночівлю в спеціалізованих кемпінгах та витрати на пальне – 77 та 70 євро на особу (29% та 26%). Дещо нижча частка коштів витрачених на купівлю продуктів харчування, проїзд платними дорогами, тощо. Серед інших витрат можна виділити оформлення «зеленої карти» для автомобіля, страхування учасників подорожі, проїзд метро.

Бюджетність поїздки країнами Європи, часто суттєво залежить від правильності організації харчування групи осіб. Закупівля продуктів в супермаркетах та самостійне приготування їжі з використанням кемпінгових газових балонів, чи плит в межах притулків та кемпінгів дозволяє суттєво заощадити на вартості харчування. Таким чином витрати на харчування терміном більше

10 днів і в першому і другому випадку склали менше 50 євро на особу, або 17% в структурі бюджету, описаного вище маршруту. Сюди увійшла вартість продуктів для повноцінного щоденного трьохразового харчування. В загальний бюджет поїздки не включено індивідуальні частування морозивом, чи іншими солодощами, фруктами, окремими стравами національних кухонь тощо.

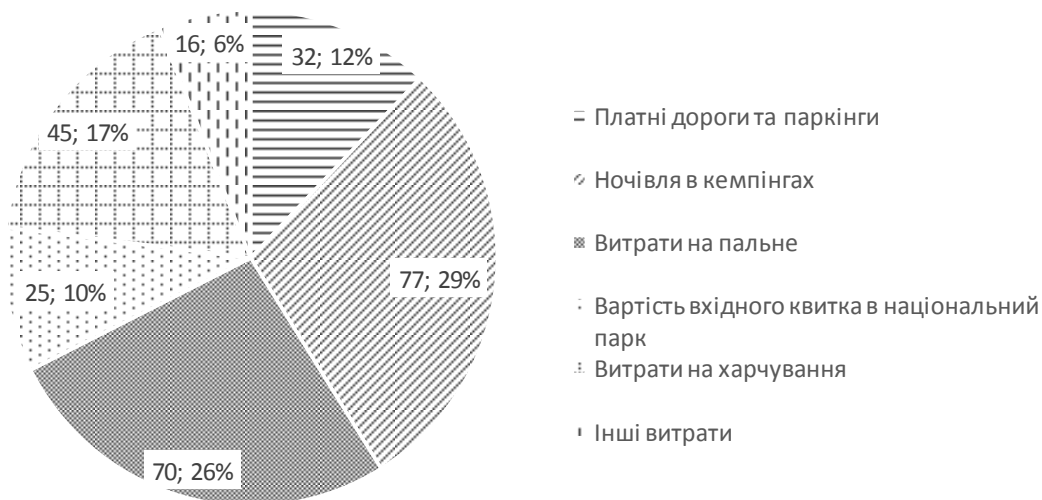

Рис. 1. Структура бекпекерських витрат в євро на одну особу під час туру країнами Європи (з розрахунку, що в одному автомобілі подорожувало спільно 4 особи)

Основна мета подорожі, яка відбулася в липні 2019 року – сходження на Триглав (2864 м), що є найвищою точкою Словенії. Самостійно спланований десятиденний маршрут включав також екскурсію Будапештом, відпочинок на узбережжі озер в Словенії (Бохінь, Блед) та морському побережжі Хорватії (м. Фажана, екскурсія на острови Національного парку «Бріоні» та острів Крк). Загальна протяжність маршруту склала близько 3,1 тис. км, а бюджет подорожі становив близько 250 євро на особу.

Вершина Триглав, що є національним символом і зображена на гербі і прапорі країни, розташована на території однойменного національного парку. Національний парк «Триглав» заснований у 1981 році, а його площа складає 83,8 тис. га. Вертикальний перепад висот території складає від 180 (найнижча точка парку) до 2864 метрів над рівнем моря. Вершина Триглав та прилягаюче до неї плато Межакла є вододілом між Чорним та Адріатичним морем, розділяючи басейни річок Сави та Сочі. Унікальні природні ландшафти парку щорічно приваблюють сюди величезний потік туристів. В північній частині парку гірський масив до долини Врат обривається, місцями вертикальними скелястими уступами тріасових та юрських доломітових товщ, які називають «Стіна». Протяжність Стіни становить близько 4 км, а висота сягає до 1000 метрів. Ці найбільші в Юліанських Альпах скелі є справжньою меккою альпінізму. Тут є не менше 50 альпіністських маршрутів. Найскладніші з них пролягають через Сфінкс (скелястий уступ висотою 200 метрів), Центральний Стовп, та західну частину Стіни. Маршрути з південного макросхилу вершини починаються від найбільшого в Словенії озера Бохінь. Марковані стежки є пологішими і доступні для більш широких верств населення. Траси на вершину Триглав обладнані системою «віа феррата» (від італ. *via ferrata* – «залізна дорога»), тобто захищені для скелелазіння закріпленими на скелях сталевими тросами, що використовуються для страхування. Це дозволяє сходження на вершину як малодосвідчених туристів, так і професійних спортсменів-альпіністів з мінімальною кількістю туристичного спорядження та є додатковою гарантією безпеки.

Бохінське озеро (словен. *Bohinjsko jezero*) є рекреаційною зоною та центром розвитку масового туризму на території парку. Воно розташоване на висоті 525 метрів над рівнем моря, а його площа складає 3,18 км². Воно утворилось в міжгірній улоговині завдяки льодовиковій морені, а його протяжність складає 4,2 км. Заклади розміщення для туристичних груп розташовані як в межах населених пунктів на схід від озера, так і в рекреаційній зоні на західному узбережжі, де є і кемпінгова зона для проживання в наметах та обладнаний фунікулером підйом на скелю.

На відстані близько 25 кілометрів на схід від озера Бохінь, розташоване ще одне мальовниче і популярне серед туристів озеро Блед, або Блейско (словен. *Blejsko jezero*). Воно розташоване в живописній улоговині на висоті 475 метрів над рівнем моря, а його площа складає

1,45 км². Ця територія не входить в національний парк «Триглав», проте невеличке містечко Блед з населенням близько 5,2 тис. жителів є відомим туристичним центром Словенії. Тут розташовані численні заклади розміщення, кемпінги. Містечко відоме старовинним замком Блед на вершині 130 метрової скелі, Маріїнською церквою на острові, а також періодичним проведенням спортивних заходів на воді міжнародного рівня, зокрема чемпіонатів та кубків світу з академічної греблі.

Опорним каркасом в організації комбінованих бюджетних туристичних подорожей на власному автотранспорті країнами Європи може слугувати широка мережа сучасних кемпінгів, які як правило не потребують попереднього бронювання, оскільки дозволяють використовувати для ночівлі не тільки літні бунгало, але й власні намети. Вартість послуг в кемпінгу залежить від сезону, кількості людей та наметів, пропонованих основних та додаткових послуг та ін. Крім кемпінгів розташованих на узбережжі морів і озер та в гірських масивах, в Європі існують кемпінги і в великих містах, часто на досить близькій відстані від центру, лінії метро чи транспортної розв'язки. Так під час зазначеної поїздки, були використані такі кемпінги великих міст як: Smok (Краків), Neue Donau (Відень), Bikercamp (Будапешт). Вартість ночівлі в межах таких кемпінгів, навіть в пікові сезони не перевищує 10-12 євро на особу, а зручність розташування дозволяє здійснювати пішохідні оглядові екскурсії історичним центром мінімізуючи витрати на транспорт чи платний паркінг в центральних частинах міст. Разом з тим, вартість проживання в палатках на кемпінгах узбережжя Бохінського озера та озера Блед в пік туристичного сезону може сягати до 20 євро з особи (в вартість також входить одноразовий туристичний збір). При організації подорожей на власному автотранспорті зручним є і використання кемпінгів розташованих поза межами великих міст, які зазвичай дешевші. Так, наприклад, ночівля на узбережжі озера Балатон (Угорщина), що має більше двох десятків обладнаних кемпінгів обійдеться, в літній сезон в 7-8 євро з особи. В основний пакет послуг кемпінгу включено не тільки користування санвузлами, а й користування газовими, чи електроплитами, холодильниками, Інтернет-мережею та деякими іншими видами послуг. Озеро має вигідне транспортне розташування при плануванні подорожей з України до країн Середземномор'я чи поїздок в Альпи. З Середземноморських країн, на морському узбережжі найбільша кількість кемпінгів притаманна для Хорватії. Тут існують кемпінги різної категорії в залежності від набору послуг, обладнання пляжів, тощо. Поза межами основного купального сезону вартість проживання на окремих з них знижується до 5-6 євро з особи, що дозволяє досить бюджетно відпочивати на морському узбережжі. Планування поїздок, наприклад після 20 серпня, дозволяє з однієї сторони значно заощадити на витратах на проживання, з іншої відвідати ті чи інші об'єкти поза піком основного напливу туристів.

Проте, плануючи комбіновані бекпекерські подорожі з відвідуванням популярних туристичних об'єктів чи організацією високогірних сходжень варто бути готовим як до планових, так і до не планових додаткових витрат, що можуть суттєво вплинути на вартість туру. Так, вартість вхідного квитка в Національний парк «Плітвіцькі озера» становить 25 євро з дорослої особи в день, або майже 10% витрат подорожі. Окрема плата вноситься і за проїзд автомобілем альпійською високогірною дорогою Гросглокнер (35 євро для легкових автомобілів), що є унікальним панорамним туристичним об'єктом в межах Національного парку Високий Тауерн відкритим з початку травня до кінця жовтня. І хоча організоване сходження в 2017 році на вершину було здійснене без витрат на нічліг, проте в структурі бюджету поїздки варто передбачати 1-2 ночівлі в гірських притулках. У випадку погіршення погодних умов вони можуть бути життєвою необхідністю. Ночівля в притулку ерцгерцога Йоганна (*нім. Erzherzog Johann Hut*) на висоті 3454 метри, через який проходять класичні маршрути сходження на вершину Гросглокнер, обійдеться в 36 євро з сніданком на особу та 54 євро при повноцінному харчуванні.

В межах Національного природного парку «Триглав» є біваци, де можливе встановлення наметів, однак більшість з них розташовані в північній частині парку. За розбивку наметового табору в непередбачених місцях встановлена система досить високих штрафів. Проте, парк має мережу з 38 гірських притулків, які зручно розташовані на маршрутах, як правило на відстані 2-3 годинного переходу один від одного. Вартість проживання в таких будинках, відносно не висока і не сильно відрізняється від вартості проживання в наметі в межах організованих кемпінгів (див. Табл. 1). Ціна нічлігу з дворазовим харчуванням буде становити в середньому близько 35 євро в день. Для членів альпіністських клубів встановлено систему знижок. Місткість таких притулків коливається в досить широких межах від 8 до понад 300 осіб, а загальна місткість гірських притулків парку складає близько 2,8 тис. осіб в день.

Таблиця 1

Вартість проживання в притулках Національного парку «Триглав» в Словенії (літній сезон, 2019 р.)*

Dom Planika pod Triglavom, 2408 м над р.м. Загальна кількість місць – 143 особи					
	Вартість нічлігу з особи за добу в євро		Розмір знижки для членів альпіністських клубів (PD, SPD, UIAA)	Вартість нічлігу за добу в євро для членів клубів	
	без урахування додаткових зборів	з урахуван. туристичного та реєстраційного зборів		без урахування додаткових зборів	з урахуванням туристичного та реєстраційного зборів
Ліжко в 2-місному номері	27	29,5	30%	18,9	21,4
Ліжко в 4-6 місн. номері	25,5	28	30%	17,85	20,35
Ліжко в багатомісному номері	23	25,5	50%	11,5	14
Місце на загальному лежку	21	23,5	50%	10,5	13
Triglavski dom na Kredarici, 2515 м над р.м. Загальна кількість місць – 341 особа					
Ліжко в двоспальному номері	27	30,5	30%	18,9	22,4
Ліжко в 3-6 місн. номері	25,5	29	30%	17,85	21,35
Місце на загальному лежку в номері до 12 персон	23	26,5	50%	11,5	15
Місце на загальному лежку в номері на 12 персон	21	24,5	50%	10,5	14

*Складено на основі даних Альпійської асоціації Словенії [1]

Особливістю організації бекпекерської подорожі країнами Європи на власному автотранспорті є значна залежність витрат подорожі від технічного стану автомобіля, витрати ним пального, протяжності маршруту, кількості країн, які необхідно перетнути (наприклад, в кожній країні своя система оплати автобанів), кількості осіб між якими розподіляються транспортні витрати. Існує значна ймовірність фінансових ризиків пов'язаних з ремонтом чи обслуговуванням автомобіля, виникнення транспортно-дорожніх пригод тощо.

Висновки. Самостійна організація комбінованих туристичних подорожей в країни Європи невеликої групи осіб власним автомобілем є різновидом бекпекерства, який досить стрімко почав розвиватися серед українських туристів з відкриттям безвізового режиму. На відміну від інших видів бекпекерства, такі мандрівки потребують дещо більших витрат та містять певні фінансові ризики пов'язані з експлуатацією автомобіля. Важливою статтею бюджету є витрати на організацію високогірних сходжень в Європі, які часто передбачають ночівлю в гірських притулках. Таке сходження також передбачає наявність спеціального спорядження учасників подорожі та туристичного досвіду. Система кемпінгів в європейських країнах, самостійне приготування їжі дозволяє суттєво заощадити на вартості організації поїздок з тривалістю понад один тиждень. Зростання економіки України та підвищення купівельної спроможності її громадян сприятиме посиленню інтересу до даного виду подорожей. Впровадження європейської практики організації сучасних кемпінгових територій сприятиме не тільки додатковому наповненню бюджетів та зайнятості місцевих жителів, але й вирішить ряд екологічних проблем зумовлених неконтрольованим розвитком туризму в межах рекреаційних зон нашої держави.

Список використаних джерел

1. Альпійська асоціація Словенії - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pzs.si>
2. Атаманюк Я. Д. Особливості розвитку самодіяльного туризму / Я. Д. Атаманюк // Географія та туризм. - 2015. - Вип. 32. - С. 17-26. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gt_2015_32_4
3. Божко Л. Д. Бекпекінг: генезис та еволюція / Л. Д. Божко // Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство. - 2015. - Вип. 2. - С. 25-31. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkmf_2015_2_7
4. Божко Л. Д. Історія бекпекінгу як нової соціальної практики мобільності в епоху глобалізації / Л. Д. Божко // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. "Історія та географія". - 2013. - Вип. 48. - С. 100-107.
5. Backpacker Tourism: Concepts and Profiles / eds.: Kevin Hannam, Irena Ateljevic. – Channel View Publications, 2007. 284 p.
6. Bell C. The big 'OE': Young New Zealand Travellers as Secular Pilgrims / Claudia Bell // Tourist Studies. – 2002. – N2. – P.143-158.
7. Pearce P.L. The Backpacker Phenomenon: Preliminary Answers to Basic Questions / Philip L. Pearce. – Townsville : James Cook University of North Queensland, Department of Tourism, 1990. – 178 p.
8. The Global Nomad: Backpacker Travel in Theory and Practice / eds.: Greg Richards, Julia Wilson. – Channel View Publications, 2004. – 298 p.

Список использованных источников

1. Альпийская ассоциация Словении – [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://www.pzs.si>

2. [Атаманюк Я. Д.](#) Особенности развития самостоятельного туризма / Я. Д. Атаманюк // География и туризм. - 2015. - Вып. 32. - С. 17-26. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gt_2015_32_4
3. Божко Л. Д. Бекпекинг: генезис и эволюция / Л. Д. Божко // Международный вестник: Культурология. Филология. Музыковедение. - 2015. - Вып. 2. - С. 25-31. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2015_2_7
4. Божко Л. Д. История бекпекинга как новая социальная практика мобильности в эпоху глобализации /Л. Божко// сборник научных работ Харьковского национального педагогического университета имени Г.С. Сковороды. "История и география". - 2013. - Вып. 48. - С. 100-107.
5. Backpacker Tourism: Concepts and Profiles / eds.: Kevin Hannam, Irena Ateljevic. – Channel View Publications, 2007. 284 p.
6. Bell C. The big 'OE': Young New Zealand Travellers as Secular Pilgrims / Claudia Bell // Tourist Studies. – 2002. – N2. – P.143-158.
7. Pearce P.L. The Backpacker Phenomenon: Preliminary Answers to Basic Questions / Philip L. Pearce. – Townsville : James Cook University of North Queensland, Department of Tourism, 1990. – 178 p.
8. The Global Nomad: Backpacker Travel in Theory and Practice / eds.: Greg Richards, Julia Wilson. – Channel View Publications, 2004. – 298 p.

References

1. Alpine Association of Slovenia - URL: <https://www.pzs.si>
2. Atamanyuk Y. D. Peculiarities of the development of amateur tourism / Y. D. Atamanyuk // Geography and Tourism. - 2015. - Issue 32. - P. 17-26. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gt_2015_32_4
3. Bozhko L. D. Beckacking: Genesis and Evolution/L. Bozhko//International Herald: Culturology. Philology. Musicology. - 2015. - Issue 2. - P. 25-31. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2015_2_7
4. Bozhko L. D. History of Beckpacking as new social practice of mobility in the epoch of globalization /L. Bozhko// Collection of scientific works of Kharkov National Pedagogical University named after G. S. Skovoroda. "History and Geography ". - 2013. - Issue 48. - P. 100-107.
5. Backpacker Tourism: Concepts and Profiles / eds.: Kevin Hannam, Irena Ateljevic. – Channel View Publications, 2007. 284 p.
6. Bell C. The big 'OE': Young New Zealand Travellers as Secular Pilgrims / Claudia Bell // Tourist Studies. – 2002. – N2. – P.143-158.
7. Pearce P.L. The Backpacker Phenomenon: Preliminary Answers to Basic Questions / Philip L. Pearce. – Townsville : James Cook University of North Queensland, Department of Tourism, 1990. – 178 p.
8. The Global Nomad: Backpacker Travel in Theory and Practice / eds.: Greg Richards, Julia Wilson. – Channel View Publications, 2004. – 298 p.